

Plan van aanpak

Beheersing overlast eikenprocessierups

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Algemeen	5
1.1 Eikenprocessierups in het kort	5
1.2 Verspreidingsgebied en huidige situatie	5
1.3 Gezondheidsaspecten.....	5
1.4 Leefbaarheid	6
1.5 Verwachtingen	7
2 Beheersing 2021 en verder.....	7
2.1 Doelstelling beheersing eikenprocessierups	7
2.2 Prioriteitenlijst.....	7
2.3 Beheersingsmethoden in 2021	8
2.4 Werkwijze	9
2.5 Kostenraming	11
2.6 Planning	11
3 Organisatie en communicatie.....	13
3.1 Organisatie.....	13
3.2 Communicatie	13
Bijlage 1 Bronvermelding.....	15

Inleiding

Dit plan van aanpak is opgesteld om als leidraad te dienen voor de beheersing van de overlast die de eikenprocessierups veroorzaakt. Dit plan is een actualisatie van de aanpak 2020 en is na evaluatie van de resultaten tot stand gekomen. De rups wordt jaarlijks waargenomen in de Gemeente Alphen aan den Rijn, de overlast varieert per jaar. De plaagdruk is een landelijk probleem, maar een definitieve oplossing is er niet. De brandharen van de rupsen geven veel overlast aan mensen, huisdieren en vee.

Afgelopen jaar was de overlast, mede door het inzetten van een afgewogen pakket aan preventieve en curatieve maatregelen, gering.

Door preventief te bestrijden, inspecteren, en het wegzuigen van nesten hebben we meldingen en overlast voorkomen. In totaal is na preventieve bestrijding in 2,5% van de bomen alsnog een nest verwijderd. Bij de bomen met prioriteit middel, waarbij geen preventieve bestrijding is toegepast, is in 27% van de bomen een nest verwijderd. In totaal zijn er 493 nesten geregistreerd en weggezogen in nagenoeg alle variëteiten van ons bestand aan eiken. De actieve aanpak van de eikenprocessierups in het afgelopen jaar willen we in 2021 een vervolg geven. Hiervoor is de succesvolle aanpak van 2020 geëvalueerd. Op basis daarvan stellen we de volgende aanpassingen, die verwerkt zijn in dit plan van aanpak, voor:

- Enkele hot-spot locaties, waarbij het verwijderen van de nesten veel arbeid heeft gekost, opnemen in prioriteit hoog zodat ze ook preventief bestreden worden. Het betreft de volgende locaties:
 - o Bomen in de berm Mandenvlechter/Klompenmaker, Alphen aan den Rijn
 - o Bomen bij school Mandenvlechter, Alphen aan den Rijn
 - o Koetsveld, Boskoop
 - o Spoelwijkerlaan/Rijneveld, Boskoop
 - o Burgemeester ten Heuvelhofweg, Hazerswoude-dorp
- Uitbreiden van het aantal nestkasten in de hot-spot locaties met prioriteit medium.

Dit plan geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente Alphen aan den Rijn de plaagdruk en overlast in 2021 en verder beheersbaar houdt. Waar en op welke wijze treedt de gemeente op tegen de rups en wie zijn daarbij betrokken. Een oplossing voor de eikenprocessierups is er nog niet, beheersing van de overlast blijft voorlopig noodzakelijk.

Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast.

1. Algemeen

1.1 *Eikenprocessierups in het kort*

De eikenprocessierups is de larve van de eikenprocessievlinder, een onopvallende nachtvlinder die in augustus eitjes legt. In april komen de eitjes uit en doorloopt de rups zes larvale stadia. Vanaf het vierde stadium, van mei tot en met juli heeft de rups de kenmerkende brandharen. Ze leven altijd in groepen en verplaatsen zich in kolonnes (processie) op zoek naar voedsel. Het voedsel bestaat voornamelijk uit eikenblad, maar kan bij een hoge plaagdruk ook andere soorten omvatten.

1.2 *Verspreidingsgebied en huidige situatie*

Sinds 1991 komt de eikenprocessierups in Nederland voor. De toename van de verspreiding van de eikenprocessierups en de bijbehorende overlast zijn te wijten aan een samenspel van een aantal factoren. Zo zijn eiken veelvuldig aangeplant langs wegen en singels en is er afwezigheid van ondergroei (waarin natuurlijke vijanden zich kunnen vestigen) bij deze aanplant. Ook is er algemeen een afname van de natuurlijke vijanden en zorgt de klimaatsverandering voor mildere winters en daarmee instandhouding van grote populaties van de eikenprocessierups. De soort heeft zich nu definitief gevestigd in alle provincies.

Al langere periode worden de rupsen, in kleine concentraties, binnen de gemeente Alphen aan den Rijn gesignaleerd. De plaagdruk van de eikenprocessierups in de 3.349 gemeentelijke eiken, de eiken in bosplantsoen en daarnaast de eiken in particulier eigendom is in 2019 enorm toegenomen. Deze ontwikkeling zien we door heel Nederland terug en is waarschijnlijk te wijten aan de zachte klimatologische omstandigheden en daarmee het uitlopen van zogenaamde grondnesten. De in Alphen aan den Rijn toegepaste curatieve beheermaatregelen bleken in 2019 niet afdoende en vragen om een actualisatie voor de toekomst.

1.3 *Gezondheidsaspecten*

De brandharen van de eikenprocessierups hebben weerhaakjes en dringen gemakkelijk in huid, luchtwegen en ogen. De reacties op aanraking verschillen van persoon tot persoon. Naarmate mensen meer in contact zijn geweest met het toxine in de brandharen, worden de reacties heviger.

Huidirritaties treden over het algemeen binnen acht uur op. Deze gaan gepaard met hevige jeuk, rode uitslag en pijn. Deze reacties kunnen tot twee weken aanhouden. Als er brandharen in de ogen komen treden reacties vaak binnen enkele uren op. De ogen worden pijnlijk en zwellen rood op wat gepaard gaat met jeuk. Als brandharen worden ingeademd leidt dat tot irritaties in mond en keel. Ook kunnen slijmvliezen van keel, neus en luchtwegen ontstekingsreacties vertonen. Naast voorgaande klachten kunnen ook algemene klachten ontstaan, zoals koorts, duizeligheid en braken. Deze klachten wijzen op een allergische reactie.

Dieren kunnen ook hinder ondervinden van de brandharen. Vooral honden, paarden en katten kunnen klachten krijgen. Dieren hebben vooral irritaties aan lippen en slijmvliezen in mond en keel. Wanneer dieren veel haren in de mond krijgen, kan ernstig letsel aan tong, lippen en mond ontstaan. Algemene symptomen zijn irritatie van de slokdarm, diarree en koorts. Deze symptomen verdwijnen bij dieren niet zo snel als bij mensen. Ook zonder direct contact met de rupsen kunnen mensen klachten krijgen. De brandharen worden namelijk ook uit de

nesten door de wind verspreid. Daarom komen gezondheidsklachten door brandharen het gehele jaar voor. In tabel 1 wordt getoond hoe de eikenprocessierups zich ontwikkelt en wanneer deze voor overlast zorgt.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Ei-stadium												
Rups L1 t/m L3												
Rups L4 t/m L6												
Pop-stadium												
Vlinder												
Overlast												

Tabel 1.Ontwikkelingsstadia en perioden van overlast

Geel: Beperkte blootstelling en ongemak als gevolg van de aanwezigheid van brandharen in oude nesten.

Blauw: Blootstelling en ongemak.

Rood: Veel blootstelling en ongemak. Rupsen met borstels brandharen; actieve afgifte in de lucht. Brandharen aanwezig in spinselnesten.

1.4 Leefbaarheid

De overlast van de eikenprocessierups heeft, naast dat het direct hinderlijk is en gezondheidsklachten kan veroorzaken, ingrijpende gevolgen wanneer de plaagdruk niet goed beheerst wordt. Zo wordt de leefbaarheid aangetast. In gebieden waar veel overlast is worden mensen beperkt in hun vrijheid. In 2019 zagen we dat bepaalde gebieden moesten worden gemeden en in sommige situaties moeten mensen binnen blijven en ramen en deuren gesloten houden. In 2020 zijn dergelijke maatregelen, mede door de preventieve aanpak, achterwege gebleven. Daarnaast zorgt een hoge plaagdruk voor economische schade. Deze schade bestaat uit de kosten voor de volksgezondheid en ziekteverzuim (hier niet verder behandeld) en de beheersingskosten.

1.5 Verwachtingen

De overlast van de eikenprocessierups laat zich moeilijk voorspellen. Na de grote (landelijke) overlast in 2019 was de verwachting, ook vanwege het uitblijven van een strenge winter, dat de overlast in 2020 nog verder zou gaan pieken. Dit bleek landelijk niet het geval. Door onze aanpak, met preventieve monitoring en bestrijding, zorgen we dat we veel meer grip houden op het voorkomen van overlast.

2 Beheersing 2021 en verder

2.1 Doelstelling beheersing eikenprocessierups

Het totaal uitroeien van de eikenprocessierups en daarmee de overlast is niet mogelijk, maar ook niet wenselijk. De gemeente stelt zich ten doel om de plaagdruk beheersbaar te houden en daarmee de overlast voor inwoners, bezoekers en dieren in de gemeente te beperken. Het ingrijpen concentreert zich dan ook op die plekken waar de aanwezigheid van de eikenprocessierups overlast kan geven. Verder laten we de natuur zoveel als mogelijk op zijn beloop.

De gemeente heeft als eigenaar en beheerder van de bomen een zorgplicht. Onder deze zorgplicht valt ook het voorkomen en beperken van overlast door eikenprocessierupsen. De gemeente dient hiervoor voorzorgmaatregelen te treffen en mag in beginsel zelf bepalen welke maatregelen getroffen worden. De gemeente bestrijdt alleen rupsen in de bomen op terreinen die in eigendom zijn van de gemeente. Bij rupsen in bomen van particulieren en andere eigenaren adviseert de gemeente over de beheersing en verwijst door naar bestrijders.

2.2 Prioriteitenlijst

De plaagdruk en daarmee de gezondheidsrisico's nemen toe met het aantal mensen en het aantal eiken per locatie. Op basis hiervan zijn prioriteitsgebieden aan te wijzen. Zie voor indeling tabel 2. Afgelopen jaar is het bosplantsoen met de prioriteit hoog geïnventariseerd. In deze arealen bosplantsoen staan 1020 eiken, die nu als afzonderlijke objecten zijn opgenomen in ons beheersysteem. Voor de prioriteit hoog is dan ook geen areaal aan bosplantsoen opgenomen, alle eiken zijn opgenomen onder het kopje aantal bomen.

Op basis van de prioriteitsgebieden wordt bepaald waar nestkasten geplaatst worden en preventief gespoten wordt (prioriteit hoog) en waar de rupsen preventief worden geïnventariseerd en worden weggezogen (prioriteit hoog en middel). Omdat we proactief willen handelen gaan we voordat de eikenprocessierupsen brandharen vormen inventariseren waar er (ondanks preventief spuiten) nesten aanwezig zijn. Hiervoor is externe expertise nodig. Deze inventarisatie wordt, in volgorde van prioriteit, verwerkt door de aannemer die de nesten wegzuigt. Meldingen worden tenslotte in de volgorde van de prioriteitsgebieden afgehandeld door middel van het wegzuigen van nesten met brandharen.

Prioriteit	Omschrijving	Locaties	Aantal bomen	Bosplantsoen m2	Maatregelen (zie 2.4)
Hoog	Hoge gebruiksdruk, grote kans op contact	Zorgcentra, Scholen, Speelplaatsen, Sportvelden, Weteringpark, Weteringpad, Zegersloot; ten zuiden van Burgemeester Bruins Slotsingel (wel noordelijk bij pannenkoeken restaurant), campings, sportgebied, 2 stranden en westzijde water, Europapark, Fietsknooppunt routes	3.109	nvt	1,2,3,4,5
Middel	Gemiddelde gebruiksdruk, Redelijke kans op contact	Nabij woningen en bedrijven, langs fietsroutes buiten de kern, langs doorgaande wegen, restant Zegersloot gebied; noordelijk ten opzichte van Burgemeester Bruins Slotsingel en oostzijde water, locaties met beschermde vlinder soorten	1.318	78.434	2,3,4,5
Laag	Lage gebruiksdruk, lage kans op contact Beschermd soorten	Buitengebied, rustige wegen	63	27.980	5
		Totaal aantal eiken/bosplantsoen	4.490	106.414	

Tabel 2: prioriteiten preventieve beheersing

2.3 Beheersingsmethoden in 2021

Voor het **preventief** bestrijden van de eikenprocessierups willen we gebruik maken van zijn natuurlijke vijanden. Zo plaatsen we voor de pimpel- en koolmees nestkasten zodat zij zich dichtbij de nesten van de eikenprocessierupsen bevinden. Kool- en pimpelmezen lijken een goed middel tegen overlast door eikenprocessierupsen. Ze eten de jonge eikenprocessierupsen. Daarbij hebben de mezen nog geen last van de brandharen van de rups. Pas in een later stadium ontwikkelen de rupsen de irriterende brandharen. Ze broeden van begin april tot begin mei. Rijnvicus heeft vorig jaar 50 nestkasten gemaakt, 25 voor de pimpelmees en 25 voor de koolmees. Deze zijn op locaties aan de randen van prioriteitsgebieden opgehangen en niet in eikenbomen. Aan de randen om er voor te zorgen dat de mezen niet bespoten bomen in de nabije omgeving kunnen bereiken. Dit jaar willen we het aantal nestkasten verdubbelen, we zetten namelijk voor de lange termijn in op zoveel mogelijk natuurlijke bestrijding van de

eikenprocessierups. Op deze manier kan zich hier een duurzame populatie van kool- en pimpelmezen vestigen. Ook gaan we kasten nu ophangen in de prioriteit middel gebieden omdat daar geen andere preventieve bestrijding wordt toegepast en in 2020 bleek dat er in 27% van de bomen in dit gebied een nest van eikenprocessierupsen is gevestigd.

Het **preventief** bestrijden wordt daarnaast in een jong stadium van de rupsen uitgevoerd met behulp van een biologisch bacteriepreparaat op basis van de bacterie; *Bacillus thuringiensis*. Het middel wordt in de boom gespoten wanneer de rupsen nog jong zijn. We gebruiken de variant genaamd Xentari. Deze doodt specifiek de rupsen van vlinders die aanwezig zijn in de boom en van de bladeren eten en geen andere organismen. Het middel is ongeveer twee weken lang werkzaam in de boom en is volledig onschuldig voor mensen, andere zoogdieren, vogels en andere insecten. Een nadeel is dat het middel niet selectief voor andere rupsen is en daarom moet zorgvuldig worden overwogen waar het middel wordt toegepast. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de beheerkaarten van de vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl). Hierin zijn de plaatsen opgenomen waar de soorten voorkomen die bescherming genieten van de Wet Natuurbescherming.

Om geen nevenschade aan bijvoorbeeld de sleedoornpage (gevestigd in onder beplanting) te veroorzaken wordt het middel alleen in de boom en niet op de grond gebruikt. Xentari kan het beste worden ingezet net na de vorming van het blad. Door het eten van het blad met Xentari worden de rupsen in fase L1 en L2 ziek en gaan zij dood. Omdat de rupsen dan in een vroeg stadium worden gedood, zijn ze nooit toegekomen aan de fase van brandharenvorming. Daarnaast moet men rekening houden met het feit dat regenbuien Xentari kunnen wegspoelen. Het is dus niet aan te raden om Xentari vlak voor een regenbui toe te passen. Te laat spuiten, indien sprake is van fase L3, met Xentari zorgt ervoor dat de irritatie veroorzakende brandharen los van de rupsen raken en ze door de lucht gaan dwarrelen.

Het bomenbeleidsplan 2017 geeft het volgende aan:

Preventief spuiten

*Bij risico van veel overlast kan worden ingegrepen door toepassing van bestrijdingsmiddelen op basis van de bacterie *Bacillus thuringiensis*. Dit gebeurt op het moment dat de eikenprocessierups in het tweede en derde stadium is en dus overlast kan optreden. De keuze voor deze toepassing moet zorgvuldig worden bepaald aan de hand van gegevens over de populatiedichtheid en verwachting van overlast.*

Een nieuwe beheersingsmethode is het preventief behandelen met aaltjes (nematoden). We kiezen niet voor deze methode omdat uit ervaringen blijkt dat het niet het gewenste effect heeft. De nematoden leven slechts enkele uren. De behandeling moet in de nacht plaatsvinden tijdens het juiste stadium. Dit gebeurt met machines waardoor er (geluids)overlast optreedt. Deze methode is intensiever en daarmee kostbaarder dan de behandeling met *Bacillus thuringiensis*. Ook de nematoden veroorzaken schade aan de populaties van andere rupsen.

Na het preventief spuiten met *Bacillus thuringiensis* voeren we nog een visuele inventarisatie uit naar aanwezige nesten van de eikenprocessierups. Dit doen we voordat de eikenprocessierupsen in de stadia zijn waarbij ze brandharen vormen. De aanwezigheid van nesten wordt vastgelegd

in Geovisia en vormt zodoende een werkpakket voor de aannemer. Zo kunnen we **preventief** al (oude) nesten wegzuigen, ook van de grond, om de overlast verder te beperken.

Op locaties waar niet gespoten is, of waar toch rupsen worden ontdekt en men overlast ervaart, worden de rupsen **curatief** bestreden. Dit houdt in dat de rupsen mechanisch worden weggezogen en afgevoerd. Voor de beheersing van de rupsen worden alleen gespecialiseerde bedrijven ingeschakeld. De werkzaamheden zijn te risicovol om in eigen beheer uit te voeren. De uitvoering van deze curatieve beheersing vindt plaats op basis van meldingen. Vanwege de wettelijke zorgplicht waarschuwt de gemeente na constatering altijd het publiek met een waarschuwingslint, gemeentelijke website, berichtgeving in de media of door middel van een combinatie hiervan.

2.4 Werkwijze

Korte termijn

Om de plaagdruk en daarmee de overlast op korte termijn te kunnen beheersen worden de volgende acties ondernomen.

- 1) Plaatsen van nestkasten voor de pimpel- en koolmees op locaties waar concentraties van eiken staan. De pimpel- en koolmees zijn natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. De nestkasten worden gefabriceerd door Rijnvicus en de ca. 50 extra kasten worden op de locaties zoals getoond in tabel 3 opgehangen.
- 2) Op verschillende locaties preventief spuiten met *Bacillus thuringiensis* in de vorm van Xentari. Er is een selectie gemaakt op basis van de beheerkaarten van De Vlinderstichting, de prioriteitenlijst en op basis van de meldingen van afgelopen jaar.
- 3) Inventarisatie door extern deskundige waarbij, nog geen overlast vormende (oude) nesten worden gemarkeerd en dienen als werkopdracht opgenomen in Geovisia voor stap 4. Er worden geen afzet linten geplaatst aangezien er nog geen overlast is.
- 4) Preventief wegzuigen van de aanwezige nesten voordat zich brandharen vormen. Verwerking op volgorde van beschreven prioriteitsgebieden.
- 5) Op locaties waar rupsen alsnog voor overlast zorgen worden zij, op volgorde van prioriteit, curatief weggezogen. Deze stap wordt ingezet op basis van meldingen. Na constatering worden afzet linten geplaatst om inwoners, op veilige afstand te informeren over de aanwezigheid van brandharen.

Nestkasten	Kern	Aantal eiken	Aantal nestkasten
Zwarte pad	Boskoop	95	4
Zegersloot (zuid/westzijde water)	Alphen aan den Rijn	87 en 57 concentratie	8
Bospark	Alphen aan den Rijn	112	4
Lupinesingel	Alphen aan den Rijn	130	4
Groenoord/Oudshoorn	Alphen aan den Rijn	220	8
Amerpad	Alphen aan den Rijn	99	4
Dijkslootpad	Alphen aan den Rijn	97	6
Weteringpark	Alphen aan den Rijn	226	8
Europapark	Alphen aan den Rijn	96	4
Totaal			50

Tabel 3 Nestkasten

Het fabriceren van nestkasten (stap 1), preventief spuiten (stap 2) en inventariseren (stap 3) zetten we via losse opdrachten uit. Het preventief en curatief wegzuigen van nesten (stappen 4 en 5) zal door dezelfde aannemer als afgelopen jaar gebeuren, binnen het huidige raamcontract. Alle data met betrekking tot bovenstaande stappen (locaties eiken, nestkasten, preventief spuiten en verwijderen van nesten) plaatsen we in het boombeheerprogramma Geovisia en/of ArcGis. Ook de meldingen plaatsen we hierin, zodoende verkrijgen we waardevolle informatie over de resultaten van onze aanpak en de aanpak voor de komende jaren.

Lange termijn

Het preventief en curatief bestrijden van de eikenprocessierups is kostbaar. Om op de lange termijn meer natuurlijk evenwicht te brengen is het van belang te investeren in biodiversiteit. Dit om natuurlijke vijanden aan te trekken om hiermee de overlast van de eikenprocessierups te kunnen verminderen. Preventief en curatief bestrijden blijft in het kader van de volksgezondheid voorlopig echter nodig.

Om de biodiversiteit te kunnen verhogen op een efficiënte manier wordt op geschikte locaties extensief maaibeeld uitgevoerd. Daarnaast optimaliseren we leefgebieden voor de natuurlijke vijanden (insecten en vogels) door natuurvriendelijk groenbeheer (stimuleren biodiversiteit, bloemen idylles) en het ophangen van nestkasten. Ook zijn we terughoudend bij nieuwe aanplant van eiken in woonwijken en zetten we in op een gevarieerdere aanplant qua boomsoorten. Uitgangspunten in ons bomenbeleid is om het huidige areaal van 550 boomsoorten te verhogen naar 750 soorten in de komende jaren.

2.5 Kostenraming

De beschreven beheersing van de eikenprocessierups brengt kosten met zich mee. De beschreven onderdelen hebben we hieronder geraamd:

1) Aanschaffen en plaatsen nestkasten	€ 5.000,-
2) Preventief spuiten met <i>Bacillus thuringiensis</i> (Xentari)	€ 20.000,-
3) Inventarisatie naar aanwezige (oude) nesten	€ 15.000,-
4) Preventief wegzuigen (oude) nesten	€ 50.000,-
5) Curatief wegzuigen (na melding) van nesten met brandharen	€ 10.000,-

De totale kosten schatten we in op € 100.000,-. Afhankelijk van de plaagdruk, de werking van preventieve maatregelen en het aantal meldingen kunnen de hierboven beschreven kosten hoger of lager uitvallen. De werkelijke kosten rapporteren we in de planning en control cyclus. Omdat de beheersing van de eikenprocessierups structureel budget vraagt nemen we de beheerkosten voor alle ziekten en plagen in de openbare ruimte op in de 'Richtlijn aanpak boomziekten en plagen in de openbare ruimte'. Voor de beheersing van de overlast stond in 2020 een bedrag van € 60.000,- geraamd. Dit blijkt niet afdoende voor het realiseren van ons pallet aan preventieve en curatieve maatregelen. Wel hebben we meer inzicht in ons areaal door de in 2020 uitgevoerde inventarisatie van het bosplantsoen in prioriteit hoog gebied. In dit bosplantsoen staan 1.020 solitaire eiken, die nu als object in het beheersysteem en de aanpak van 2021 zijn

opgenomen. Ook is er inzicht in de ‘dure hot spots’ die vanwege het ontbreken van een preventieve aanpak veel curatieve actie vergden. Deze hot spots maken dit jaar onderdeel uit van de prioriteit hoog gebieden, en worden daarmee preventief aangepakt.

2.6 Planning

Hieronder staat (met als onderligger tabel 1 met verwachte overlast) getoond wanneer we de beheersmaatregelen inzetten.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Ei-stadium												
Rups L1 t/m L3												
Rups L4 t/m L6												
Pop-stadium												
Vlinder												
Overlast												

Tabel 4 Planning

1 2 3,4

1) Plaatsen nestkasten	eind februari–begin maart
2) Preventief spuiten met <i>Bacillus thuringiensis</i> (Xentari)	medio april*
3) Inventarisatie naar aanwezige (oude) nesten	eind april–begin mei**
4) Preventief wegzuigen (oude) nesten	eind april–begin mei**
5) Curatief wegzuigen nesten met brandharen	mei–sept

*er moet blad aan de bomen zitten en een periode van droog weer voorspeld zijn

**stappen 3 en 4 worden nagenoeg tegelijkertijd uitgevoerd, de aannemer gaat direct aan de hand van de bevindingen van de inspecteur aan het werk

3 Organisatie en communicatie namen eruit, want het wordt een openbaar stuk in algemene zin

3.1 Organisatie

Coördinator eikenprocessierups (beheerder groen):

- is aanspreekpunt voor de beheersing van de rups
- is opdrachtgever
- is leidend in de communicatie over de eikenprocessierups richting bestuur
- bewaakt de uitvoering van het plan van aanpak
- bepaalt de toepassing van beheersingsmethoden
- bewaakt de uitgaven
- stelt, in overleg met communicatie, de volgende communicatieprotocollen op
 - protocol informeren en doorverwijzen inwoners naar bedrijven
 - informatie op website, nu en tijdens overlast periode

Veldmedewerker eikenprocessierups (toezichthouder groen):

- handelt meldingen af in het veld
- bepaalt inzet en prioritering aannemer
- controleert aannemer op uitgevoerd werk
- zorgt voor de digitale vastlegging van de meldingen (vanuit diverse kanalen) in Geovisia
- verzorgt een wekelijkse rapportage aan de coördinator eikenprocessierups op
 - de verspreiding van de eikenprocessierups
 - het aantal meldingen
 - de uitvoering van de beheersingsmethoden zoals beschreven in het plan van aanpak

Registratie

De meldingen van de eikenprocessierupsen worden door de veldmedewerker digitaal vastgelegd op de kaart (geovisia/arcgis). In dit programma worden de locaties van rupsen (nesten) vastgelegd. Op deze kaart staan ook de prioriteitsgebieden. De meldingen kunnen digitaal worden verzonden naar een aannemer die de beheersing uitvoert voor de gemeente. Nadat de rupsen (nesten) zijn bestreden meldt de aannemer deze af. Het systeem houdt al deze mutaties bij. Door het registratiesysteem krijgt de gemeente een actueel logboek van de eikenprocessierups beheersing. Daarmee wordt er een logboek opgebouwd waarmee het aantoonbaar wordt dat de gemeente inspanningen heeft gedaan om de rupsen te beheersen en te bestrijden.

Meldingen

Meldingen kunnen via de regulier gemeentelijke kanalen online of telefonisch worden doorgegeven door bewoners of andere belanghebbenden. De telefonische meldingen worden altijd via een email doorgestuurd naar de veldmedewerker. Hierbij worden de naam en telefoonnummer van de melder en de locatie doorgegeven.

3.2 *Communicatie*

De eikenprocessierups is inmiddels bij velen bekend. Afgelopen jaar is de overlast enorm toegenomen. Daar moet de gemeente op anticiperen en duidelijke informatie verschaffen. Daarom wordt in de periode dat de rups actief is op verschillende tijdstippen en op diverse wijzen aandacht gegeven aan communicatie en voorlichting over de rups.

Medewerkers Gemeente:

- Medewerkers buitendienst worden door middel van een “tool-box meeting” voorgelicht over de rups en de mogelijke gevolgen bij contact met de rups.
- Bij de telefoniste is een duidelijk protocol aanwezig zodat de meldingen bij de coördinator terecht komen.
- Eén aanspreekpunt binnen de gemeente, de coördinator eikenprocessierups.

Inwoners:

- Eenduidige informatie op de gemeentelijke website en social media
- Informeren van inwoners over de stand van zaken tijdens de beheersing, o.a. via een digitale kaart op de website (ArcGis). Deze kaart wordt 1 x per week geactualiseerd met de laatste gegevens uit het boombeheersysteem.

Bijlage 1 Bronvermelding

- 'Leidraad beheersing eikenprocessierups', update 2019, ministerie van LNV, 25-09-2019.